

TLAČOVÁ SPRÁVA

7. marec 2025

Začína sa druhý semester Filmového kabinetu, na plátno prinesie filmy Wellesa, Buñuela aj Bergmana

Po úspešnom ukončení prvého semestra obľúbeného populárno-náučného cyklu Filmový kabinet v Kine Lumière sa v marci začína jeho druhý semester. Pod názvom Hľadanie filmového obrazu sveta sa zameria na obdobie medzi dvoma zlatými érami kinematografie. Opäť ponúkne zaujímavý program v podobe prednášok, filmov a diskusií z dejín kinematografie. Prvá prednáška sa uskutoční 11. marca o 18.00 hod., druhý semester potrvá do 10. júna. Program je určený pre všetkých záujemcov o kinematografiu.

„Dejiny filmu nie sú len sumou význačných dátumov, mien a titulov. Sú príbehom o tom, ako jedna idea nadviazala na tú predchádzajúcu. Mapou dobre zakreslených aj stále neprebádaných teritórií,“ charakterizujú svoj prístup k dejinám kinematografie filmová kritička Katarína Mišíková a filmový teoretik a estetik Juraj Oniščenko, lektori obľúbeného populárno-náučného cyklu Filmový kabinet. V druhom semestri nazvanom Hľadanie filmového obrazu sveta sa zamerajú na obdobie medzi dvoma zlatými érami kinematografie: od klasickej éry Hollywoodu po nástup nových vln. Podľa nich ide o *„obdobie dozrievania filmového umenia, techniky i priemyslu, počas ktorého film dokázal byť svedectvom aktuálnej skutočnosti i obrazom skutočnosti vykonštruovanej“*.

Témou prvej prednášky bude francúzsky poetický realizmus, ktorý v sebe *„integraval lekcii poetického jazyka medzivojnových avantgárd aj novoobjavenú realistickú senzibilitu. Spod štylizovaných obrazov a dialógov i typizovaných príbehov a charakterov presvitá svedectvo o skľučujúcich časoch ideálov slobody a rovnosti v tieni hospodárskej krízy a nástupu fašistických režimov,“* zasadzujú lektori tému do historického kontextu. Na stretnutí sa premietne vrcholné dielo medzivojnovkej francúzskej kinematografie *Deň začína* (1939) režiséra Marcela Carného, ktorý nakrútil príbeh o rebelskom outsiderovi podľa scenára básnika Jacquesa Prèverta. Vnútorňý svet hrdinu odsúdeného na tragický osud priblížil v sérii retrospektív, pričom súčasnosť od spomienok oddelil dovtedy málo využívaným spôsobom prostredníctvom prelínačiek. Film prináša inovatívny spôsob rozprávania, poetické dialógy, realistické dekorácie a v hlavnej úlohe sa predstaví herec Jean Gabin.

V marci sa uskutoční aj stretnutie na tému Zlatý vek Hollywoodu, ide o obdobie, ktoré otvorilo americkému filmu cestu stať sa najsilnejšou kinematografiou. Filmový priemysel sa napriek hospodárskej kríze i nástupu zvuku profesionalizoval, ustálili sa základné pravidlá mainstreamového filmového rozprávania, zaviedli sa produkčné pravidlá a žánre, objavili sa filmové hviezdy. Pri príležitosti tejto témy sa premietne film *Zjazvená tvár* (1932) Howarda Hawksa, ktorý položil základy žánru gangsterky. Zobrazuje klasickým spôsobom vzostup aj pád gangstera, ktorého predobrazom bol chicagsky Al Capone. Film hneď po svojom uvedení zaznamenal úspech a stal sa pre priame zobrazenie násilia vzorovým príkladom tvorby pre-kódexového Hollywoodu 30. rokov minulého storočia.

Téma Film a politika sa zameria na snahu podriadiť umenie politickým cieľom a pomenuje spôsoby, akými sa diktátori snažia využívať dokumentárne záznamy reality i vykonštruované obrazy fikcie na manipuláciu verejnej mienky a šírenie totalitných ideológií. Lektori to budú dokumentovať filmom *Od Tatier po Azovské more* (1942) Ivana J. Kovačeviča, nakrúteným prvou slovenskou filmovou produkčnou spoločnosťou Nástup, ktorá je domácou ukážkou vojnovej propagandy aj svedectvom o historickej dobe jej vzniku. Na plátno sa objaví tiež filmový týždenník *Týždeň vo filme 28/1950*, ktorý ukáže, ako vyzerala filmová propaganda v časoch komunistického Československa. Nášmu filmu bude venovaná aj téma Slovenská kinematografia v tieni dvoch totalít, fašistického Slovenského štátu

Začína sa druhý semester Filmového kabinetu, na plátno prinesie filmy Wellesa, Buñuela aj Bergmana

a komunistického Československa pod „červenou hviezdou“. V tejto súvislosti sa premietne film *Vlčie diery* (1948), prvý hraný film o Slovenskom národnom povstaní a zároveň samostatný hraný debut zakladateľa slovenskej filmovej réžie Paľa Bielika.

V programe druhého semestra nebude chýbať ani slávny film *Občan Kane* (1941) režiséra Orsona Wellesa, ktorý vniesol do filmového rozprávania koncept využitia hĺbky ostrosti a zmenil tak spôsob filmovej reči. Film noir bude reprezentovať film *Poistka smrti* (1944), novela slávneho spisovateľa drsnej školy americkej detektívky Jamesa M. Caina, ktorú pre film adaptoval známy autor detektívok Raymond Chandler a nakrútil režisér Billy Wilder. Taliansky neorealizmus so zobrazením skutočnosti zbavenej akejkoľvek estetiky, ktorá by ju mohla prikrášliť, lektori uvedú filmom Vittoria de Sicu *Zlodeji bicyklov* (1948). Filmový kabinet uvedie aj film *A čo ďalej Baltazár* (1966) v réžii solitéra francúzskeho filmu Roberta Bressona, ktorý ako filmový štylista vo svojich minimalistických dielach dokázal úsporným tónom komunikovať komplexné témy. Tvorbu Luisa Buñuela, predstaviteľa surrealistickej techniky psychického automatizmu, bude reprezentovať jeden z jeho posledných filmov *Skrytý pôvab buržoázie* (1972). Druhý semester Filmového kabinetu v júni uzavrie film *Siedma pečať* (1957) Ingmara Bergmana, jedného z najsilnejších predstaviteľov autorskej kinematografie, režiséra komorných až intímnych drám, vždy však s psychologickým až existenciálno-filozofickým presahom.

Jednotlivé stretnutia Filmového kabinetu budú opäť pozostávať z prednášky, projekcie filmu a diskusie. „Cyklus nadväzuje na predchádzajúce úspešné ročníky podujatia a kladie si za cieľ interaktívnou formou prispieť k popularizácii filmového umenia, zvýšeniu povedomia o jeho dejinách a súčasnosti vo svete i na Slovensku, ako aj sprostredkovať širokej verejnosti kontakt s raritnými archívnymi materiálmi a domácimi expertmi filmovej histórie a teórie,“ hovoria jeho lektori Katarína Mišíková a Juraj Oniščenko. Na záver dodávajú, že „v časoch, kedy nás od zdroja rýchlych informácií delia neraz iba dva kliky našich počítačov, chce Filmový kabinet pomôcť informácie o filmoch premeniť na poznanie kinematografie.“

[Viac informácií o Filmovom kabinete \(druhý semester\) a program Registrácia a predaj cinepassov](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk